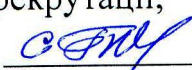

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра соціальної педагогіки та педагогіки вищої школи

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації,
проф. Гаврилюк С. В.

Протокол № 4

Від «20» грудня 2017 р.

№920122017

ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

підготовки бакалавра

спеціальності 231 Соціальна робота

Освітньої програми Соціальна робота

Луцьк – 2017

Наскрізна програма практики підготовки бакалавра, галузі знань **23 Соціальна робота**, спеціальності **231 Соціальна робота**, за освітньої програмою Соціальна робота.– 15с.

Укладач: Бартків О.С., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки та педагогіки вищої школи

Рецензент: Пріма Р.М. професор кафедри педагогіки, доктор педагогічних наук, доцент

Програма наскрізної практики затверджена на засіданні кафедри соціальної педагогіки та педагогіки вищої школи

протокол № 7 від 23 листопада 2017 р.

Завідувач кафедри: _____ (Гусак П.М.)

Наскрізна програма практики схвалена науково-методичною комісією факультету

протокол № 4 від 27 листопада 2017 р.

Голова науково-методичної комісії факультету _____ (Антонюк В.З.)

Програма практики схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

© Бартків О.С., 2017р.

ВСТУП

Наскрізна програма практики складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра

Галузі знань – 23 Соціальна робота

Спеціальності 231 Соціальна робота

У сучасних умовах в Україні здійснення практичної підготовки бакалаврів соціальної роботи має свої особливості, які зумовлені специфікою процесу становлення і розвитку соціальної роботи в Україні та професії соціального педагога/працівника. Суттєвим є практичне навчання бакалаврів, зорієнтоване на формування необхідних професійних умінь і навичок, становлення стійкої мотивації активної професійної діяльності.

Національна доктрина розвитку освіти України в ХХІ ст. передбачає в найближчі роки суттєві зміни в підходах до підготовки сучасного спеціаліста – освіченої людини, творчої особистості, професійно підготовленої до інноваційної діяльності, орієнтованої на останні досягнення педагогічної науки і практики. Сучасний соціальний працівник у нових умовах організації навчально-виховного процесу покликаний експериментувати, здійснювати творчий пошук ефективних, нестандартних підходів до вирішення педагогічних проблем, уміти запроваджувати новітні технології навчання, оригінальні педагогічні ідеї, інноваційні методи, прийоми і форми організації пізнавальної діяльності. Мова йде про професійну культуру фахівця соціально-педагогічної сфери, його професіоналізм як цілісного суб'єкта, активного, творчого, такого, що вмiло поєднує колективну діяльність та індивідуальну творчість.

Значний потенціал у формуванні професійної культури майбутнього фахівця соціальної роботи полягає в організації неперервної практичної підготовки студентів на протязі всього його навчання у закладі вищої освіти. Практика дозволяє закріпити засвоєні знання, оволодіти навичками професійної діяльності, формувати ту своєрідність, яка вирізняє фахівця-професіонала. Цей факт визначає необхідність пошуку шляхів вдосконалення практики студентів – майбутніх соціальних педагогів/працівників.

Специфіка підготовки бакалаврів соціальної роботи вимагає особливої ґрунтовної практичної підготовки. Студенти факультету педагогічної освіти та соціальної роботи спеціальності «Соціальна робота» Східноєвропейського національного університету згідно навчального плану проходять наступні види практик у різних соціальних та соціально-педагогічних закладах.

**Структура практик
студентів спеціальності «Соціальна робота»
(згідно навчального плану 2016 року,
спеціальності – Соціальна робота)**

<i>Види практик</i>					
<i>Навчальна</i>			<i>Виробнича</i>		
<i>Назва практики</i>	<i>Термін практики</i>		<i>Назва практики</i>	<i>Термін практики</i>	
	<i>Семестр</i>	<i>Тижні</i>		<i>Семестр</i>	<i>Тижні</i>
Навчально-ознайомлювальна	3	3 тижні (протягом семестру)	Професійно-орієнтована в соціальних службах	4	4
			Професійно-орієнтована в начальновиховних закладах	6	4
			Стажерська	8	4

Працюючи на посаді соціального педагога/працівника в соціальних, соціально-педагогічних закладах студент у ході визначених видів практики виконує такі функції: аналітико-діагностичну; прогностичну; організаційно-комунікативну; коректувальну; охоронно-захисну; психотерапевтичну; соціально-профілактичну; реабілітаційну. Надає необхідну допомогу клієнтам.

§ 1

Навчально-ознайомлювальна практика проводиться на III курсі в 3 семестрі протягом семестру три тижні в установах і організаціях соціальної роботи первинної і / або організаційно-управлінської ланки. За період практики студенти повинні ознайомитися і сформувані загальне уявлення про провідні соціальні установи міста/області, їх місцезнаходження, про групи клієнтів, що знаходяться в полі зору даних установ, про особливості і форми взаємодії зазначених установ один з одним, про специфіку управління та організаційної взаємодії в системі соціального роботи.

Саме на практиці студенти знайомляться з системою установ соціального захисту, обслуговування та реабілітації, що потребують, і всього населення в цілому, структурою різних типів соціальних установ; усвідомлюють цінності соціальної роботи; навчаються розвивати професійні відносини з клієнтами в процесі надання їм допомоги, відповідально ставитися до клієнтів і фахівців соціальних установ; вирішують на практиці етичні дилеми; застосовують на практиці теоретичні знання про людину, державу і суспільство; вивчають основні нормативні документи з соціального законодавства і ін.

Мета навчально-ознайомлювальної практики: знайомство студентів зі специфікою майбутньої спеціальності і закріплення отриманих в процесі навчання теоретичних знань.

Завдання практики:

1. Ознайомити студента з різними типами соціальних установ, напрямками та нормативно-правовими основами їх діяльності, особливостями їх становлення і розвитку.

2. Ознайомити з посадовими обов'язками фахівців соціальних установ, зі специфікою їх діяльності.

3. Ознайомити з нормами ділового етикету та професійної етики фахівця із соціальної роботи.

4. Сприяти формуванню професійно-комунікативних умінь у спілкуванні з клієнтами і співробітниками соціальних установ.

5. Отримати загальне уявлення про особливості роботи фахівців соціальних установ з документацією та інформацією; про методики і форми практичної соціальної роботи.

6. Формування сталого морально-гуманістичного погляду на професію.

За результатами практики студенти будуть **компетентними у таких питаннях:**

- типологію установ сучасної системи соціального обслуговування населення;

- законодавчі і нормативно-правові документи, що регламентують діяльність соціальних служб і фахівців з соціальної роботи;

- основні напрями діяльності установ соціального захисту населення;

- функціональні обов'язки і морально-етичні норми діяльності фахівців соціальних служб, установ, організацій.

- працювати із законодавчими, нормативно-правовими документами, науковою і методичною літературою;

- встановлювати і підтримувати професійні стосунки з фахівцями і керівниками установ (організацій);

- спостерігати, аналізувати і фіксувати зміст і особливості діяльності фахівців;

- встановлювати контакт з клієнтами служби, компетентно брати участь в організації соціальної роботи спільно з фахівцями закладу.

§ 2

Професійно-орієнтована практика в соціальних службах (IV семестр, 4 тижні) має на меті – сприяти підвищенню професійного рівня і ділових якостей соціального працівника, формувати у студентів уміння і навички самостійної роботи по оволодінню професійними функціями, сприяти набуттю практичного досвіду професійної діяльності у закладах соціальної сфери.

Теоретико-методологічною основою для організації професійно орієнтованої практики є системний, комплексний, програмно-варіативний,

індивідуально-творчий, особистісно орієнтований, діяльнісний, компетентнісний підходи.

Завдання практики:

1. Ознайомлення із напрямками діяльності фахівців із соціальної роботи, фахівців із соціальної роботи з суб'єктами пробації, викладачів вищого закладу освіти;

2. Поглиблення й удосконалення теоретичних знань спеціальних і педагогічних дисциплін і встановлення їхнього зв'язку з практичною діяльністю відповідно до закладів спеціалізації;

3. Вироблення умінь аналізувати досвід і практику роботи спеціалістів соціальної сфери, власну професійну діяльність, розвиток навичок професійної рефлексії.

4. Формування професійних умінь і навичок: комунікативних, організаторських, діагностичних, проектувальних, дидактичних, аналітичних;

5. Оволодіння практичними технологіями соціальної роботи з різними категоріями населення та ін.

За результатами практики студенти будуть **компетентними у таких питаннях:**

зміст соціально-педагогічних методів та форм діяльності соціального працівника; фахівця із соціальної роботи, фахівця із соціальної роботи з суб'єктами пробації, викладача вищого закладу освіти;

сутність та методику здійснення професійної діяльності відповідно до закладів спеціалізації;

основні нормативні документи, посадові та функціональні обов'язки фахівця соціальної роботи, фахівця із соціальної роботи з суб'єктами пробації, викладача вищого закладу освіти;

особливості технологій, які використовують у роботі соціальні працівники та механізми їх реалізації, які використовуються в роботі конкретної установи;

особливості стосунків соціального працівника з групою клієнтів.

§3

Професійно-орієнтована практика в навчально-виховних закладах (6 семестр, 4 тижні) передбачає закріплення та систематизацію теоретичних знань, отриманих у ході в процесі вивчення дисциплін професійно-орієнтованої підготовки; умінь ефективно організації педагогічного процесу в освітніх закладах; формування професійно-важливих якостей соціального працівника; формування у студентів ключових компетентностей здійснення соціально-педагогічної роботи з різними групами дітей та молоді в освітніх закладах.

Завдання практики:

1. Ознайомлення із напрямками діяльності фахівців соціально-психологічної служби в освітніх закладах.

2. Поглиблення й удосконалення теоретичних знань спеціальних і педагогічних дисциплін і встановлення їхнього зв'язку з практичною діяльністю навчально-виховних закладів.

3. Формування умінь аналізувати досвід і практику роботи фахівців соціально-педагогічної сфери, власну професійну діяльність, розвиток навичок професійної рефлексії.

4. Формування комунікативних, організаторських, діагностичних, проектувальних, дидактичних, аналітичних умінь і навичок.

5. Оволодіння практичними технологіями соціально-педагогічної роботи з різними категоріями клієнтів навчально-виховних закладів.

6. Формування умінь встановлювати професійно-етичні відносини з різного типу клієнтами та співробітниками бази практики.

За результатами практики студенти будуть **компетентними у таких питаннях:**

сутність та методику здійснення професійної діяльності у навчально-виховних закладах;

зміст, форми та методи соціально-педагогічної роботи соціального працівника; фахівця із соціальної роботи, викладача закладу вищої освіти;

основні нормативні документи, посадові та функціональні обов'язки фахівця соціально-педагогічної роботи в навчально-виховних закладах;

особливості соціально-педагогічних технологій, які використовуються в освітніх закладах;

особливості взаємовідносин соціального педагога/працівника з групою клієнтів закладів освіти.

§ 4

Стажерська практика (8 семестр, 4 тижні) спрямована на удосконалення й систематизацію отриманих професійно-педагогічних знань практикантів та оволодіння методикою соціально-педагогічної роботи з дітьми та підлітками різних категорій, оволодіння видами професійної діяльності на рівні, що відповідає освітньому ступеню «бакалавр».

Методологічною основою проектування практики як системного об'єкта служить особистісно-діяльнісний підхід до процесу професійного становлення фахівця соціально-педагогічної сфери. Саме включення студента в різні види діяльності, що мають чітко сформульовані завдання і його активна позиція, сприяють успішному становленню майбутнього фахівця.

Виходячи з мети стажерської практики, основними її завданнями є:

1. Актуалізація опорних знань студентів з соціально-педагогічних дисциплін;

2. Поглиблення і систематизація теоретичних знань, одержаних студентами у вузі, формувати вміння застосовувати їх на практиці;

3. Формування умінь спостерігати і аналізувати соціально-педагогічну роботу та інші види робіт, що проводяться на базах практики;

4. Виявлення можливостей соціальних інститутів у формуванні соціальної активності дітей та молоді;

5. Визначення інтересів і потреб населення в різних видах соціально-педагогічної діяльності з урахуванням специфіки віку, статі, освіти та ін.

6. Формування адекватної самооцінки професійних досягнень студентів;

7. Надання допомоги студентам в оволодінні мистецтвом виховання, їх підготовка до самостійного розв'язання практичних питань виховання школярів;

8. Розвиток у майбутніх соціальних педагогів/працівників прагнення до самовдосконалення і професійного самотворення.

За результатами практики студенти будуть **компетентними у таких питаннях про:**

етичні та правові норми, що регулюють взаємини людини і суспільства, навколишнього середовища, і керуватися ними під час розробки екологічних і соціальних проектів;

основи здорового способу життя, володіти вміннями та навичками фізичного самовдосконалення;

загальні закони культури мислення, вміння у письмовій та усній формі логічно оформити свої думки;

основи виробничих відносин і принципи управління з урахуванням технічних, фінансових і людських чинників;

типологію, основні джерела виникнення та розвитку масових соціальних рухів, форми соціальної взаємодії, чинники соціального розвитку, типи та структури соціальних організацій, їх аналіз;

права та свободи людини і громадянина, реалізація їх у різних сферах життєдіяльності;

методи психолого-педагогічної діагностики розвитку дітей різного віку та їх оточення; методи педагогічного керування дитячою діяльністю в різних дитячо-підліткових і молодіжних осередках, у школі, гімназії, ліцеї та інших навчально-виховних закладах;

основи культурно-дозвільної діяльності, фізкультурно-оздоровчої роботи в школі, за місцем проживання, у сімейно-по-бутовому середовищі, у позашкільних закладах і центрах дитячої творчості;

систему надання спеціалізованої допомоги різним категоріям дітей та молоді;

методи збору та обробки матеріалів, які мають наукову цінність та надалі можуть бути використані при написанні дипломної роботи;

організацію соціально-педагогічної роботи серед дітей, схильних до правопорушень;

визначення мети і завдань соціально-педагогічної роботи з різними групами;

здійснення професійно практичної роботи (посередництво консультування, спеціалізована допомога і ін.) у школах, соціальних службах, організаціях і установах;

організацію та координацію соціально-педагогічної діяльності з окремими особами і групами дітей та молоді (з обмеженими можливостями, з особами, що повернулися місць позбавлення волі і т. п.);

У період практики особливо інтенсивно проходить процес удосконалення сформованих на попередніх видах практики та в процесі теоретичного навчання професійних умінь і навичок, оскільки вона проводиться в умовах, максимально наближених до майбутньої професійної діяльності, і, фактично, являє собою організацію самостійної практичної діяльності, спрямованої на вирішення конкретних професійних завдань.

Для підвищення виховної ролі практики та формування основ професійної культури фахівця викладачами кафедри соціальної педагогіки та педагогіки вищої школи Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки була розроблена система індивідуальних творчих завдань для студентів.

Індивідуальне завдання на практику видається керівником практики від університету або безпосереднім науковим керівником (при проходженні переддипломної практики). Спілкуючись з спеціалістами освітніх закладів, соціальних служб і установ, студент повинен дотримуватись вимог професійно-етичного кодексу, який регламентує не лише взаємодію фахівців соціально-педагогічної сфери (відносини між колегами, керівниками і підлеглими, до професії), але і за межами вузької професійної приналежності (з представниками суміжних професій і спеціальностей з клієнтами).

Подібна орієнтація дозволяє формувати власну систему моральних норм і цінностей, сприяючи подальшому вихованню професіоналізму.

З метою вибору баз практики викладачами кафедри були розроблені критерії оцінки виховного потенціалу баз практики, які, в свою чергу, впливали на формування культури майбутнього соціального педагога/працівника: установа або організація здійснюють свою діяльність в галузі соціальної підтримки дітей та молоді, соціальної допомоги та соціального обслуговування незахищених верств населення, а особливо дітей та молоді; керівництво установи достатньо відкрите до прийняття студентів на практику; в установі є фахівці, які мають спеціальну освіту з соціальної педагогіки або достатній досвід роботи в галузі соціально-педагогічної роботи; організація практичної діяльності установи торкається сфер, які відповідають навчальним завданням студентів; установа надає студентам відповідну інформацію повчального характеру, а також можливості отримання досвіду соціально-педагогічної діяльності; установа готова залучати студентів до участі у виробничих нарадах персоналу та проведення навчання співробітників; керівникам практики виділяється вільний час для участі в ознайомлювальних настановних конференціях з практики

З організаціями і установами, які відповідають зазначеним критеріям, адміністрація університету укладає угоду (договір) про співпрацю у сфері організації практик за спеціальністю «Соціальна робота».

Відповідно договорів про співпрацю, базами практики студентів – майбутніх соціальних педагогів/працівників є: Управління соціальних служб для дітей, сім'ї та молоді Луцької міської ради, Служба у справах дітей Луцької міської ради, Притулок для дітей Служби у справах дітей Волинської облдержадміністрації, заклади середньої освіти м. Луцька та ін.

Під час проходження стажерської практики студент зобов'язаний:

- 1) з'явитись на настановну конференцію з питань організації практики у встановлений час;
- 2) одержати від керівників практики інституту всю необхідну інформацію відносно вимог до порядку проходження та оформлення звітності про результати дослідницької практики;
- 3) узгодити тему дослідницької та практичної роботи з керівником-методистом в університеті та керівником за місцем проходження практики;
- 4) виходячи з цього та враховуючи часові межі практики, скласти індивідуальний план виконання робіт та оформлення звітної документації;
- 5) вивчити та дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки та санітарної гігієни, що є обов'язковим для установи, де проходить практика;
- 6) у повному обсязі виконати всі означені програмою практики завдання;
- 7) нести відповідальність за виконану роботу;
- 8) своєчасно та відповідно до нормативних вимог подати матеріали звіту на кафедру та захистити їх.

Звітна документація.

По закінченні навчально-виховної практики студент здає керівникові:

- 1) комплексний щоденник практики, завірений дирекцією закладу;
- 2) характеристику роботи студента-практиканта, завірену керівником закладу;
- 3) щоденник навчально-виховної практики з аналізом роботи кожного дня;
- 4) зміст соціально-педагогічної роботи, відповідно до завдань практики;
- 5) соціально-виховний захід.

**Форма підсумкового контролю успішності навчання:
диференційований залік**

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Розподіл балів, що присвоюються студентам

Зміст роботи, що оцінюється	Кількість балів
-----------------------------	-----------------

1. Теоретична підготовка: знання предметів професійно-орієнтованої підготовки; володіння матеріалом у процесі проведення соціально-педагогічної роботи.	15
2. Психолого-педагогічна майстерність: – педагогічний такт; – комунікабельність; – емпатійність; – не конфліктність тощо.	10
3. Особистісні характеристики: – дисциплінованість під час проходження практики; – ініціативність; – самостійність; – професійна спрямованість; – інноваційність тощо.	5
4. Оцінювання процесу проходження практики: – проведення соціально-педагогічної роботи; – організація індивідуальної, групової роботи з різними групами клієнтів; – застосування соціально-педагогічних технологій у роботі з різними групами клієнтів. – формування документації, облікової звітності на базах практики тощо.	40
5. Оцінювання звітної документації: – Індивідуальний план проходження практики та рівень його виконання; – Характеристика бази практики і посадових обов’язків керівника практики від бази практики; – Характеристика про роботу студента практиканта з бази практики. – Рівень виконання завдань практики.	15
6. Оцінювання допоміжної документації : – загальне оформлення щоденника; – оформлення допоміжної документації	5
7. захист практики.	10
Сума	100

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	

67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

Рекомендована література

1. Галагузова Ю.Н. Соціальна педагогіка : практика / Ю.Н. Галагузова, Г.В. Сарвачева, Г.Н. Штинова. – М., 2001. – 220 с.
2. Зміст та напрями професійної діяльності соціального педагога в соціально-освітніх закладах // Проблеми пед. технологій. – Луцьк. – 2002. – № 2. – С. 74–80.
3. Матеріали до організації навчального процесу у Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки / упоряд. С. В. Гаврилук, Л. О. Заєць. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2013. – 416 с.// Режим доступу : <http://ed.eenu.edu.ua/upload/docs/217/7543c873de06d57a4c3c5984549a8239.pdf>
4. Положення про проведення практики студентів Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки / затвердженого 18.02. 2013 р.
5. Рекомендації про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України / Ухвалено рішенням Вченої ради ІТЗО від 24 квітня 2013 року (протокол № 5)
6. Соціально-педагогічна практика : методичні рекомендації для студентів 1-го курсу спеціальностей «Соціальна педагогіка» і «Соціальна робота». – Тернопіль, 2015. – 40 с.
7. Соціальна педагогіка: навчально-методичний посібник: У 2-х ч./ за заг. ред. П.М.Гусака, Л.К. Грицюк. – Луцьк: РВВ "Вежа" Волин.держ.ун-ту ім. Лесі Українки, 2010.– Ч.1. – 112 с.
8. Фалинська З.З. Практична підготовка майбутніх соціальних педагогів у вищих навчальних закладах: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : 13.00.04 / – "Теорія та методика професійної освіти" / З.З.Фалинська. – Вінниця, 2006. – 1
9. Шептенко П.А. Методика и технология работы социального педагога / П.А. Шептенко, Т.А. Воронина. – М., 2011. – 205 с.

Зразки оформлення звітної документації практики

1) Вимоги до змісту індивідуального плану (журналу) практики, як форми звітності.

Індивідуальний план складається студентом на початку практики самостійно з урахуванням:

- власного практичного і дослідницького інтересу,

- специфіки установи, в якій відбуватиметься практика,
- видів поточної діяльності, до яких він передбачає залучитися під час практики і які узгодив з керівником бази практики та керівником-методистом випускаючої кафедри.

Студент включає такі позиції, як вид роботи, порядковий номер, термін виконання та позначка про виконання. Журнал практики передбачає наявність звіту про виконану роботу протягом практики та відгук про проходження практики.

Індивідуальний план підписують сам студент та його керівник на місці проходження практики.

1) Титульна сторінка індивідуального плану роботи студента-практиканта має такий вигляд:

“Затверджую”
Керівник практики (підпис)

Індивідуальний план роботи
Студента-практиканта _____
(назва вищого навчального закладу)
на час проходження _____ практики
з _____ по _____ року
у _____
(назва закладу)
Номер наказу, від якого числа _____
Керівник практики: _____

2) Титульна сторінка щоденника студента-практиканта має такий вигляд:

Щоденник
соціально-педагогічної практики
студента-практиканта _____
ІУ -го курсу _____ факультету _____ (назва закладу)
Місце проходження практики: _____

Керівник практики: _____

3) Загальні рекомендації щодо ведення щоденника

1. Щоденник повинен відображати всю роботу студента.
2. Студент зобов'язаний вести своєчасні та регулярні записи у щоденнику педагогічної практики.

3. У щоденнику мають бути:
 - а) режим роботи соціальної служби (установи, організації);
 - б) графік занять студентів-практикантів;
 - в) спостереження й аналіз відвіданих занять керівників із студентами;
 - г) аналіз індивідуальної діяльності студента-практиканта;
4. Аналіз діяльності здійснюється згідно поданих нижче схем.

4) *Схема аналізу виховного заходу (під час спостереження і проведення):*

1. Проблеми виховного заходу (іншого виду соціально-педагогічної роботи) і його педагогічні завдання.
2. Зміст. Структура заходу:
 - а) початок;
 - б) основна частина;
 - в) заключна частина.
3. Необхідність застосування даної форми і її вікова відповідність.
4. Поведінка студентів. Їх активність, реакція на слова і дії.
5. Поведінка куратора (студента).
6. Характеристика методів, ТЗН, наочності.
7. Організаційний аспект діяльності.
8. Загальна характеристика результативності впливу виховного заходу на студентів. Оптимальність розв'язання поставлених педагогічних завдань.

5) *Структура звіту про проходження практики:*

У першій частині обґрунтовується вибір напряму практичної чи (та) дослідницької роботи. Формулюються основні проблеми та задачі.

У другій частині виконується огляд методичного інструментарію, який був застосований на практиці.

У третій частині аналізуються результати практичної чи дослідницької роботи.

Звіт завершується висновками, що узагальнюють основні результати, які студент отримав під час практики.

Додаток комплектується примірниками роздавальних матеріалів, що використовувалися під час роботи, зразками протоколів обстеження, роздруками результатів обробки матеріалів тощо.

б) *Відгук про проходження практики*

Відгук про проходження практики пише керівник з бази проходження практики на бланку закладу, де проходив практику, підписує безпосередній керівник бази практики, а у разі відсутності такого – голова адміністрації закладу.

Відгук містить:

- основні відомості про характер та якість робіт, виконаних студентом під час практики;
- її корисність для даного закладу,

- загальну кількісну оцінку його активності за шкалою: відмінно, добре, задовільно, незадовільно.

7) Орієнтовний соціальний портрет класу(групи)

Прізвища дітей	Повні сім'ї	Неповні сім'ї	Проблемні сім'ї	Багатодітні сім'ї	Здоров'я та лікування	Матеріальна допомога	Дозвілля

8. Пам'ятка для роботи з клієнтами групи ризику

1. Прізвище, ім'я, вік.
2. Склад сім'ї, освіта, спеціальність, посада.
3. Коротка характеристика сім'ї, характер взаємовідносин.
4. Коротка характеристика педагогічної занедбаності, її прояви.
5. Визначення місця клієнта в колективі, характер взаємовідносин.
6. Вивчення інтересів, нахилів та здібностей клієнта.
7. Визначити характер впливу на клієнта його оточення.